

طبق آمارهای ارائه شده از سوی مسئولان ثبت‌احوال، ازدواج در کل کشور افزایش و طلاق کاهش یافته است. در چهار ماهه نخست امسال ۲۰۰ هزار ازدواج و ۳۵ هزار طلاق ثبت شده است. با عنایت به شرایط بحرانی کرونا و اثرات منفی آن بر کسب و کارها و همچنین اثرات منفی روانی این بیماری و مرگ و میرهای ناشی از آن روی جامعه، دستیابی به همین آمار ازدواج هم امیدوارکننده است، به خصوص اینکه این آمار نسبت به مدت مشابه در سال قبل روندی افزایشی را نشان می‌دهد

پرونده «جوان» از افزایش ازدواج در سال کرونایی

بخت‌گسایي جوانان در سال صرفه‌جویی کرونا!

کرونا موجب شد تا با کاهش تجملات و سنت‌های دست و پاگیری مثل مراسم‌های عروسی، ازدواج آسان جوانان محقق شود

چند سالی می‌شد که بنا داشتند ازدواج کنند، اما هزینه‌های سنگین و دست و پاگیری همچون مراسم عروسی و حاشیه‌هایش موجب شده بود ازدواجشان را به تأخیر بیندازند. خودشان تنها آرزویشان زندگی در زیر یک سقف بود، اما پدر و مادرها و اطرافیان‌شان برای آنها هزار آرزو داشتند. والدین و اطرافیان عروس خانم آرزو داشتند او را در لباس سفید عروسی آن هم در تالاری مجلل و در باغی سرسبز بر تختی آراسته شده با گل‌های طبیعی و شمع‌های زیبا ببینند.

مادر دختر معتقد بود، دخترش یک شب عروس می‌شود و باید این یک شب در خاطره‌ها ماندگار شود و اگر مراسم عروسی، لباس عروس، آرایشگاه، تالار و فیلمبرداری درجه یک نباشد، بعدها پشیمان خواهند شد! در برابر اعتراض دخترش برای این همه سخت‌گیری هم می‌گفت تو جوانی و عقلت نمی‌رسد، بعدها که سن و سال دار شدی می‌فهمی من چه می‌گویم! خانواده داماد هم دوست داشتند پسرشان با برایی مراسم آبرومندانه سری در میان سرها

یادداشت

چالش‌های فرهنگی

اصلی‌ترین مانع ازدواج آسان

افزایش آمار ازدواج در ماه‌های نخست امسال نسبت به سال گذشته آن هم به رغم شرایط همه‌گیری کرونا و چالش‌های آن موضوعی است که از ابعاد مختلف قابل بررسی است. در واقع این ماجرا ثابت کرد مهم‌ترین مانع ازدواج جوانان در کنار مسائل و دغدغه‌های اقتصادی، موضوعات فرهنگی و آداب و رسوم و فرهنگ غلطی است که در جامعه جا افتاده و علاوه بر تحمیل هزینه‌های گزاف به جوانان دم‌بختی که قصد ازدواج دارند، باعث شده است تا ازدواج و تشکیل خانواده برای بسیاری از دختران و پسران جوان به امری دست‌نیافتنی تبدیل شود.

از یک‌سو پسران جوان علاوه بر هزینه‌های معمول تشکیل زندگی همچون تهیه خانه و داشتن کار و درآمد مناسب برای چرخاندن چرخ زندگی، ناگزیرند گاهی تا دو برابر هزینه اجاره خانه را برای هزینه‌های پربای جشن عروسی، گل زدن ماشین، آرایشگاه و تالار صرف کنند. در مقابل دختران و خانواده آنان هم برای تدارک چیزیه‌های آنچنانی و داشتن وسایلی که شاید در طول سال یک بار هم به آنها نیاز پیدا نکنند، مبالغ کلانی هزینه کنند و تا مدت‌ها برای جبران این هزینه‌ها به زحمت می‌افزند و مجبورند اقساط وام و قرض‌هایشان را بپردازند. همین حواشی هم موجب شده است تا به خانه بخت رفتن جوانان به امری سخت و گاه دست‌نیافتنی تبدیل شود.

حالا در شرایط آیدمی کرونا، به واسطه جبر و نگرانی از انتقال ویروس و تعطیلی برخی از اصناف همچون تالارهای پذیرایی و مشاغل غیر ضروری دیگر، جوانان دم‌بخت فرصت پیدا کردند به دور از عرفیات غلط و آداب و رسوم دست و پاگیری که با آلوده شدن به تشریفات، تجملات و چشم‌هم چشمی خانواده‌ها با یکدیگر این بار خودشان هم زندگی خود تصمیم بگیرند و دیگر دغدغه حرف مردم و باید و نبایدهای اطرافیان را نداشته باشند. حالا شرایط برای همه مردم برای آرا و نثار تا حدودی یکساز شده و به واسطه شرایط انحصاری هم که به صورت زیرزمینی اقدام به برگزاری مراسم‌های معمول و بر زرق و برق می‌کنند باید تبعات این کار را با افزایش احتمال بیماری خود و اطرافیانش پرداخت کنند.

آمارهای ازدواج در ماه‌های گذشته در واقع نشان داد در دست است که مسائل اقتصادی، اشتغال و مسکن از یک‌سو و تأمین چیزیه‌های آنچنانی از سوی دیگر، اصلی‌ترین دغدغه‌های جوانان امروزی برای ازدواج و تشکیل خانواده است، اما فشارهای اجتماعی و اجبار به برپایی مراسم عروسی پر زرق و برق مانعی جدی تر محسوب می‌شود و با گذر چنین مانعی بر سر راه جوانان وجود نداشته باشد، می‌توانند بر زندگی خود تمرکز کرده و ازدواج کنند و خانواده تشکیل دهند.

دختران دم‌بخت هم برخلاف تصورات کلی جا افتاده در جامعه آنقدر پخته فکری می‌کنند که می‌پذیرند خوشبختی تنها به پوشیدن لباس سفید عروسی، رفتن به آرایشگاه‌های چندین میلیونی و آرایش و گرم سنگین، فیلمبرداری‌های آنچنانی با الهام از فیلم‌های هالیوودی و بالیوودی نیست. دختران جوان برخلاف باور عامه به دنبال همسری هستند که به قول قدیمی‌ها مرد زندگی باشد و دنبال شاهزاده‌ای رؤیایی با اسب سفید نیستند.

اثبات این ماجرا هم عروس‌هایی هستند که در این روزهای کرونایی، بدون برگزاری مراسم عروسی و تور سفید و مجلسی پر زرق و برق به خانه بخت می‌روند و زندگی مشترکشان را آغاز می‌کنند و هزینه‌های سنگین مراسم و حواشی آن را به تدارک و وسایلی ضروری برای یک زندگی و اجاره خانه اختصاص می‌دهند.

البته واقعیت این است که زوج‌هایی که در ایام کرونا و بدون برگزاری مراسم به خانه بخت رفته‌اند تنها بخش کوچکی از جوانانی هستند که در شرف ازدواجند، اما منتظر ماندن تا تکلیف کرونا روشن شود و بتوانند مراسم عروسی داشته باشند. آن هم در شرایطی که در هیچ یک از محافل علمی دنیا هنوز نتوانسته‌اند پایانی برای کرونا متصور باشند و حتی اگر واکسن یا دارویی هم برای درمان و پیشگیری از این بیماری کشف شود تا زمانی که این دارو و واکسن در دسترس همگان قرار گیرد، راهی طولانی در پیش داریم.

گذشته از این اگر یک ویروس قاتل با قدرت شیوع بالا توانسته تغییر در فرهنگ و سنت‌های غلط جا افتاده در کشور ایجاد کند و بخشی از سنگ‌های موجود در مسیر ازدواج دختران و پسران جوان را از سر راه آنها بردارد، چرا نباید این اصلاح فرهنگی را به همه‌زمان‌ها حتی زمانی که شاهد این رفتن این ویروس یا پیدا شدن واکسن و داروی قطعی این بیماری تسری یابد؟!

بر مراسم مشکلی ندارند، اما خانواده‌ها راضی نمی‌شوند تا جوانان بدون برگزاری مراسم سر خانه و زندگی‌شان بروند، اما حالا یک بهانه جدی و واقعی وجود دارد که بر گزار نکردن مراسم عروسی را توجیه می‌کند و آن هم همه‌گیری بیماری کروناست.

وی ادامه می‌دهد: «آن که یک سال از کرونا می‌گذرد و معلوم هم نیست تا چه زمانی باقی بماند، من و همسرم خیلی جدی با خانواده‌هایمان صحبت کردیم و تقسیم نمی‌توانیم تا زمانی نامعلوم منتظر بمانیم، کرونا تمام شود آن هم صرفاً به خاطر اینکه بتوانیم مراسم مجلل و تشریفاتی برگزار کنیم و می‌خواهیم زندگی مشترکمان را آغاز کنیم. آنها هم وقتی جدیت ما را دیدند و همچنین دیدند حرفمان منطقی است، پذیرفتند.»

آنطور که غزل می‌گوید او و همسرش در مراسم با حضور ۱۰ نفر از اعضای خانواده و با رعایت تمام اصول بهداشتی زندگی‌شان را آغاز کردند و به هزینه‌ای که بنا بود برای جشن عروسی خرج کنند، زندگی جدید و شادی را شروع کردند و خیلی هم راضی هستند.

■ **ابتلای پدر عروس به کرونا در مراسم عروسی**
بخش نمی‌گذارد حرفش را بزند، اما عاطفه در همین ایام کرونایی هم مراسم عروسی برگزار کرده و در همین مراسم پدرش به کرونا مبتلا شده و حالا فوت کرده است. وی می‌گوید: «مراسم را در یکی از باغ‌های اطراف تهران برگزار کردیم و اتفاقاً سعی کردیم همه دستورالعمل‌های بهداشتی را رعایت کنیم، اما وقتی اقوام آمدند و مجلس گرم شد، دیگر کسی چندان حواسش به رعایت فاصله فیزیکی مناسب و اصول بهداشتی نبود. چند روز بعد پدرم علامت ابتلا به کرونا را نشان داد و دو هفته بعد فوت کرد.»

نمی‌دانم آیا زوری خاطره تلخ بر گزار می‌مراسم عروسی در ایام بحران کرونا و فوت پدرش از یادش خواهد رفت یا نه؟! صحبت‌م را تمام می‌کنم تا خاطرات این روزهای تلخ سوهران روحت نشود.

بجوبه بحران کرونا نشان می‌دهد، ریشه‌های کاهش آمار ازدواج، ارتباط عمیقی با مسائل فرهنگی و اجتماعی و سنت‌های دست و پاگیر دارد. به عبارت دقیق‌تر انگار خیلی وقت‌ها جوانان بهتر از بزرگ‌ترها می‌دانند باید زندگی‌شان را چگونه مدیریت کنند. آخرین آمار منتشر شده در پنج ماه نخست امسال هم از ثبت ۲۶۸ هزار و ۷۴۷ ازدواج حکایت دارد.

■ **آغاز زندگی مشترک بدون برپایی مراسم**
چند سالی می‌شد که غزل را می‌شناختم و می‌دانستم بناست با پسری ازدواج کند، اما مقدمات ازدواجشان آماده نبود تا همین چند روز پیش که بالاخره کرونا بخت و او همسرش را هم باز کرد و با برگزاری مراسمی ساده و حضور ۱۰ نفر از نزدیکان برای آغاز زندگی مشترکشان زیر یک سقف قرار گرفتند.

غزل ماجرا را اینگونه برایش روایت می‌کند: «دو سالی بود که ما بنا داشتیم ازدواج کنیم، اما برگزاری ساده‌ترین مراسم عروسی هم چیزی حدود ۵۰ میلیون تومان هزینه دارد، هزینه‌ای که می‌توانیم با آن یک خانه کوچک اجاره یا بخشی از وسایل زندگی‌مان را تهیه کنیم، اما به خاطر سنت‌های دست و پاگیر و عرف جامعه با برپایی جشن عروسی همه این پول و شاید چند برابر آن در یک شب خرج می‌شود، درحالی که ما برای اولویت‌های واقعی زندگی‌مان مثل خانه یا وسایل زندگی لنگ می‌مانیم.»

غزل تأکید دارد: «من و همسرم از همان ابتدا توافق کرده بودیم تا هزینه‌های برپایی مراسم، آرایشگاه، فیلمبرداری و باغ و غیره را برای زندگی‌مان خرج کنیم و مراسم نداشته باشیم، اما خانواده‌های ما هم مثل اغلب خانواده‌ها زیر بار این‌ها مجبور شدند و این مسئله درباره خانواده من جدی‌تر بود. مادر و پدرم می‌گفتند ما همین یک دختر را داریم و آرزو داریم تو را در لباس عروسی ببینیم.»

به گفته این دختر جوان معمولاً خود جوانان برای ازدواج ساده و بدون

و جوانان خبر می‌دهد، در چهار ماهه نخست سال جاری، ۲۰۰ هزار واقعه ازدواج و ۳۵ هزار واقعه طلاق ثبت شده است؛ این در حالی است که در مدت مشابه سال قبل ۱۶۷ هزار ازدواج و ۳۷ هزار طلاق به ثبت رسیده است.

به گفته وی در حوزه ازدواج به نوعی کرونا تبدیل به فرصتی برای ازدواج آسان شده و شعار «شروع زندگی بدون مراسم و تشریفات» در این ایام محقق شده است. اعظم کریمی، مدیر کل برنامه‌ریزی و توسعه اجتماعی وزارت ورزش و جوانان نیز در این باره می‌گوید: «تجمل‌گرایی و برگزاری مراسم‌های تشریفاتی در برخی خانواده‌ها به‌عنوان یکی از مهم‌ترین موانع ازدواج و تشکیل خانواده محسوب می‌شود، اما شیوع کرونا این تجمل‌گرایی را در ازدواج جوانان کاهش داد.»

وی با اشاره به اینکه این روزها بسیاری از زوج‌های جوان بدون برگزاری مراسم عقد و عروسی زندگی مشترک خود را آغاز می‌کنند، معتقد است: «شیوع این بیماری شاید یک فرصت برای تغییر سبک زندگی و تشکیل خانواده (به دور از تجمل‌گرایی) باشد.»

■ **آمار قابل قبول ازدواج پس از یک دهه روند کاهش**
طبق آمارهای ارائه شده از سوی مسئولان ثبت‌احوال، ازدواج در کل کشور افزایش و طلاق کاهش یافته است. در چهار ماهه نخست امسال ۲۰۰ هزار ازدواج و ۳۵ هزار طلاق ثبت شده است. با عنایت به شرایط بحرانی کرونا و اثرات منفی آن بر کسب و کارها و همچنین اثرات منفی روانی این بیماری و مرگ و میرهای ناشی از آن روی جامعه، دستیابی به همین آمار ازدواج هم امیدوارکننده است، به خصوص اینکه این آمار نسبت به مدت مشابه در سال قبل روندی افزایشی را نشان می‌دهد. در کنار اینها نباید فراموش کرد که گزارشات آماری حاکی از آن است طی یک دهه گذشته آمار کلی ازدواج چیزی حدود ۴۰ درصد کاهش داشته و وضعیت است در چنین وضعیتی ثبت ۲۰۰ هزار ازدواج در

پای کرونا که به دنیای ما باز شد در کنار نگرانی از تبعات این بیماری روی سلامت و جان انسان‌ها، نگرانی‌های جدی دیگری هم مطرح شد. تبعات اقتصادی و اجتماعی کرونا از آثار این ویروس روی سلامت مردم کمتر نبوده و نیست. کرونا بسیاری از کسب و کارها را تعطیل و بسیاری از شاغلان به ویژه کارکنان بخش‌های خدماتی را خانه‌نشین کرد، اما این ویروس انگار با تغییرات فرهنگی هم همراه بوده و تمام آثار و تبعات آن بسر دنیای پیرامون ما بد و منفی نبوده است. یکی از آثار فرهنگی - اجتماعی این ویروس اثر گذاری آن روی موضوع ازدواج است و برخلاف انتظارات آیدمی کرونا نه فقط موجب کاهش و توقف روند ازدواج شده، بلکه آمارهای رسمی ازدواج در چهار ماهه نخست امسال حاکی از آن است کرونا توانسته بخت جوانان دم‌بخت را باز کند!

■ **رابطه کرونا و باز شدن بخت جوانان**
با پیدا شدن سر و کله ویروس تاجدار یکی از نگرانی‌های جدی مطرح شده، اثر گذاری این ویروس بر کاهش ازدواج و فرزندآوری بود. فرظینه طولانی و نگرانی از در معرض ابتلا قرار گرفتن می‌توانست از تباطات و تماس افراد را برای آشنایی و ازدواج کم کند و شانس جوانان دم‌بخت را برای پیدا کردن نیمه گمشده خود بیش از پیش کاهش دهد. از سوی دیگر جوانانی که پیش از این برای ازدواج اقدام کرده بودند و دوران نامزدی یا عقد خود را می‌گذراندند نیز به دلیل محدودیت‌های کرونایی بسته شدن تالارها، باغ‌ها و رستوران‌ها امکان برپایی مراسم عروسی و رفتن به خانه بخت را نداشته‌اند. تمام این مسائل در کنار هم موجب می‌شود تا آمار کاهش ازدواج که چند سالی است آغاز شده، تشدید شود، اما برخلاف انتظارات و منطق دو تا چهار تایی این اتفاق نیفتاد و آمار ازدواج در سال کرونایی، تاکنون افزایشی بوده است!

■ **رشد ازدواج در سال کرونایی**
آنطور که محمدمهدی تندگویان، معاون امور جوانان وزارت ورزش

نظر کارشناس

کرونا ز مینه‌ساز فرهنگ‌سازی برای ازدواج ساده شد

امروز به دلیل مشکلات شیوع کرونا خانواده‌ها با زوجین ازدواج خود را به تعویق انداخته‌اند تا بتوانند مراسم ازدواج بگیرند. در این میان زوج‌های بسیاری هم بوده‌اند که از این فرصت کرونایی استفاده کرده و بدون تشریفات و هزینه‌های اضافی راهی خانه بخت شده‌اند.

زوجین باید بدانند تنها معنای ازدواج داشتن جشن عروسی مفصل نیست، در واقع پیوندهای عاطفی عمیق یک ازدواج موفق به مراسم‌های آنچنانی بستگی ندارد. شاید کرونا دلیلی شد، تا چشم و هم‌چشمی‌های افراطی که اخیراً در مراسم عروسی یاد شده بود، برچیده شود. مراسم‌های خاص با هزینه‌هایی که از کنار آن می‌شد یک مراسم عروسی دیگر هم گرفت. به عقیده من این یک فرصتی ناب برای فرهنگ‌سازی ازدواج ساده می‌تواند باشد که حتی بعد از کرونا برای جوانان جا انداخته شود. کم نیستند جوانانی که مجبورند به جز تهیه مسکن و هزینه‌های سرسام‌آور یک زندگی که گاهی اوقات با مشتقت فراهم می‌گردد، ملزم به پرداخت هزینه‌های هنگفت، تالارهای لوکس و لباس‌های فاخر و غیره شوند که تا مدت‌ها بعد عروسی همچنان با قرض و قوله‌ها و وام‌های سنگین آن درگیر بوده‌اند.

پایه‌ها با مشق‌های همچون وام‌های بلندمدت جوانان را برای ازدواج ساده تشویق کند. همچنین معرفی زوجینی که مشکل تهیه چیزیه دارند به مؤسسات خیریه و تهیه ضروریات زندگی با هزینه خیلی کم، نیازمند همراهی دولت و فرهنگ‌سازی است.

فاطمه باجلان
روانشناس

کاهش تجملات و هزینه‌های زائد موجب افزایش ازدواج در ایام کرونا شد

در چهار ماهه نخست امسال حدود ۲۰۰ هزار واقعه ازدواج و ۳۵ هزار واقعه طلاق ثبت شده است، درحالی که در مدت مشابه سال قبل ۱۶۷ هزار ازدواج و ۳۷ هزار طلاق ثبت شده بود.

شرايط کرونا جلوی رشد مورد انتظار ازدواج را گرفت، زیرا پیش‌بینی می‌شد که در این مدت ۲۵۰ هزار ازدواج ثبت شود، اما از سویی دیگر یکی از دلایل رشد ازدواج با وجود شرایط کرونا این است که تجملات و هزینه‌های اضافی زوج‌ها کاسته شده است و کسی از عروس و داماد انتظار ندارد که برای آغاز زندگی مشترک هزینه مراسم آنچنانی پرداخت کنند. بیماری کرونا هزینه‌های زائد را از شروع زندگی‌های مشترک حذف کرد و اگر عروس‌ها و دامادهایی منتظر از بین رفتن محدودیت‌ها برای برگزاری مراسم ازدواج هستند، پیشنهاد می‌شود به دلیل نداشتن مراسم صبر نکنند و مانع شروع زندگی

علی مظفری
رئیس کانون سردفتران ازدواج و طلاق